

3.25

2016 DEC 14,
EK11692

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL	
Érkezett:	2016 DEC 14.
Szám:	021/378/2016 Mell.:
Előszám:	Ügyintéző: Dr. Decsegyi!

JAVASLAT

„TAPOLCAI MALOM-TÓ ÉS KÖRNYÉKE”

VESZPRÉM MEGYEI ÉRTÉKTÁRBA TÖRTÉNŐ FELVÉTELÉHEZ

Készítette:

dr. Decsegyi Sándor muzeológus,
a Tapolcai Települési Értéktár Bizottság Elnöke

Tapolca, 2016. november 30.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Tapolcai Települési Értéktár Bizottság elnöke, dr. Décsey Sándor
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **dr. Décsey Sándor bizottsági elnök**
Levelezési cím: **8300 Tapolca, Hősök tere 15.**
Telefonszám: **06-20-336-6691**
E-mail cím: **decsey.sandor@gmail.com**

II.A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Tapolca, Batsányi tér**
(hrsz.: **16,24,48,49,50,51,56**)
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi megyei külföldi magyarság
4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Tapolca egyik fő látnivalója, a város központját képező Fő tértől alig pár perc sétára található. A tavat a Tapolca-patak forrásai táplálják, ennek a duzzasztásával jött létre a Malom-tó, amelyet már a rómaiak is visszaduzzasztottak, hogy malmot hajtsanak vele. Vize nagyjából állandó hőmérsékletű, 18 Celsius fok, ezért még télen sem fagy be, a gőzölgő vízfelület gyönyörű látványt nyújt a hidegebb hónapokban. Közvetlenül a tó mellett – amelyet egyébként Nagy-, vagy Felső-tónak is neveznek – található az úgynevezett Kis- vagy Alsó-tó, amit azért hoztak létre, hogy egy második malmot is meghajthassanak vele. A tó vize közvetlen összeköttetésben van a türkiz színű, karsztvizes Tapolcai-tavasbarlanggal is, amelyben csónakázásra is lehetőség van. A víz hőmérséklete itt is 18-20 Celsius fok körül mozog egész évben.

A tóparti házak telkei egykor egészen a vízpartig értek. Napjainkra ezeken a "telek végeken" egy csodálatos parkrendszert alakítottak ki -sétautakkal, pihenőkkel, szobrokkal és játszótérrel. A Malom-tó környékét a malom és számos más régi épület teszi hangulatossá, éttermekkel, bárokkal, hotelekkel és a víz fölé terebélyesedő hatalmas fákkal.

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A tó közvetlen környezete bővelkedik az értékes és érdekes látnivalókban melyek közül kiemelkedik a Templom-domb, Tapolca egykori történelmi központja. Az itt álló plébániatemplomot még Turul ispán emeltette a XIII. sz. első felében, erre utal a déli oldalán levő román stílusú ablak is. A XV. sz. elején építették a karthauzi szerzetesek a gótikus, keresztbordás mennyezetű szentélyt, amelynek déli külső falán Szent Kristóf freskójának töredéke látható. Ez utóbbin Szent József alakjában Zsigmond király ismerhető fel. A török idők alatt megsérült templomot Padányi Bíró Márton veszprémi püspök 1756-57-ben építtette át barokk stílusban. Homlokzatát Szt. István és Szt. Imre fülkeszobrai díszítik. Északi oldalához az irgalmas nővérek rendháza és óvodája kapcsolódik, amelyet Ranolder János püspök építtetett 1872-ben.

A templommal szemközti iskola helyén állt az egykori vár, benne a karthauziak rendházával. Falai ma magasítva láthatók. Az alatta lévő római kori alapfalon áll Marton László Múltunk című alkotása. Az iskola északi végénél tárták fel a XVII. sz. közepén kibővített vár kapuját, előtte a mély farkasveremmel, amely felett a felvonóhid állt. Szent István itt látható, bizánci ihletésű szobrát Raffay Béla készítette 2000-ben. Az iskola udvarán megtalálták Turul ispán XIII. századi birtokközpontjának épületmaradványait is. A szomszédos Kántorház (Templomdomb 8.) egyben a Dunántúl egyik legrégebbi népiskolai épülete volt. Falai között tanulta a betűvetést Batsányi János is. Ma a Séta egy régi iskolában című kiállítás ad ízelítőt a múlt oktatásáról.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források) *Tapolca város honlapja: www.tapolca.hu*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

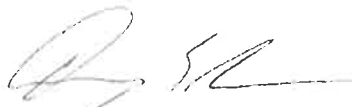
1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja.
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek:
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:

Nyilatkozat

a „Tapolcai Malom-tó” Veszprém Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Alulírott dr. Décsy Sándor hozzájárulok ahhoz, hogy a javaslatához csatolt saját készítésű fotóanyagot az Veszprém Megyei Értéktárba történő felvételhez kapcsolódó eljárás során felhasználják.

Tapolca, 2016. november 30.

dr. Décsy Sándor
Tapolcai Települési Értéktár
Bizottság elnöke

Főépítési vélemény

a

„Tapolcai Malom-tó és környéke” megyei értéktárba történő felvételéről.

A „Tapolcai Malom-tó és környéke” Tapolca város legjelentősebb természeti értéke, a köré épült ódon épületekkel, szépen parkosított köztereivel az épített környezet történeti lenyomataival a megye egyik leghangulatosabb városrésze. Szépsége lenyűgözi az ide látogató idegeneket és az itt élőket egyaránt. Minden városvezetés és városlakó nagy gondot fordított a terület értékeinek őrzésére, a terület fejlesztése, hangulatának megőrzésére. A városrész esztétikai, művészeti és történelmi és turisztikai jelentősége miatt javaslom a megyei értéktárba való felvételét.

Tapolca 2017-01-23

Gyarmati Tamás
városi főépítész

